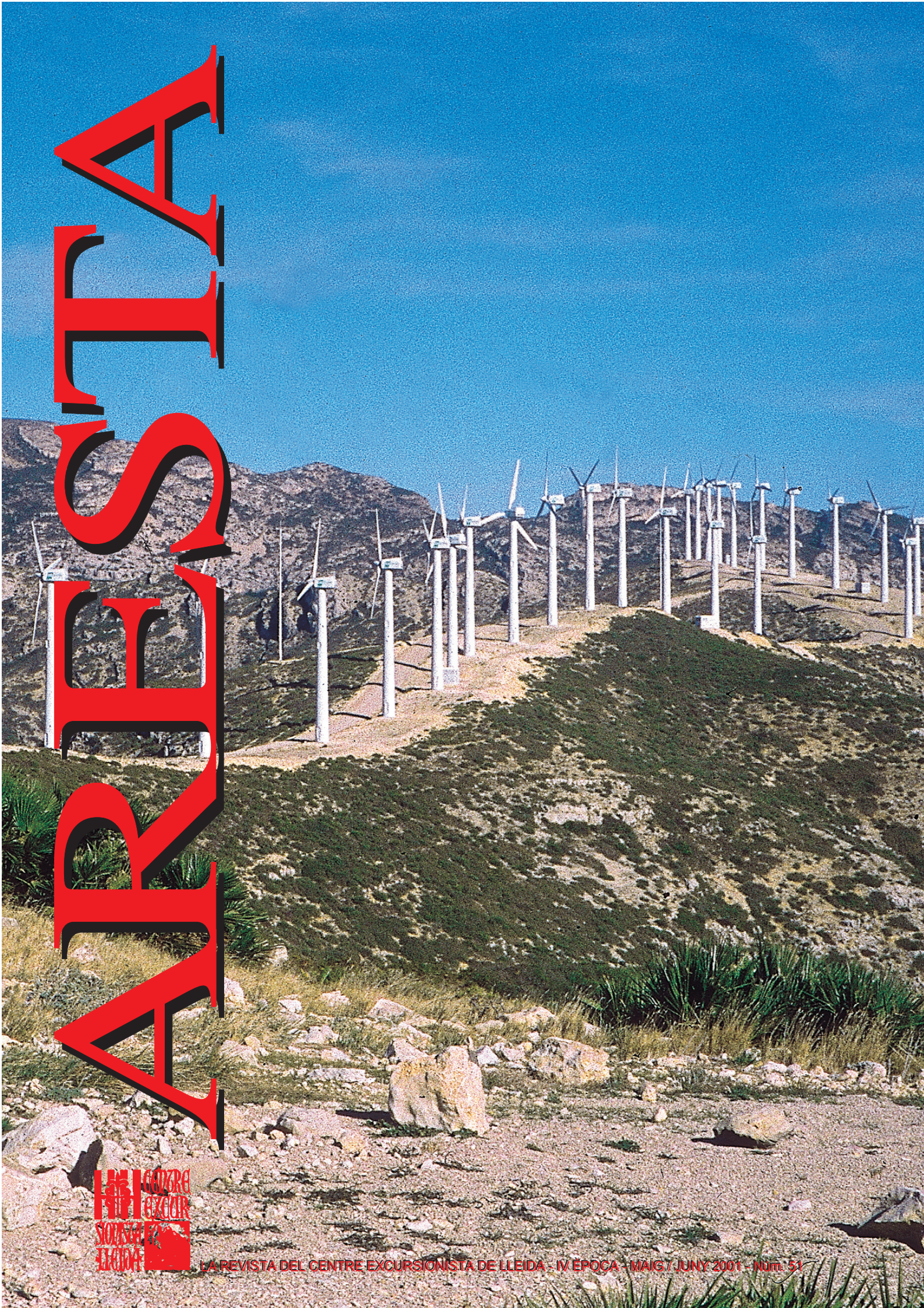

PRESTA

ARESTA 51
MAIG-JUNY 2001

2

TEMA DE PORTADA
ELS MONSTRES D'EN QUIXOT
Carles Sàez

4

LLUITANT CONTRA ELS MOLINS.
RÈQUIEM PEL PORT?
Neus Pallarès Casals

5

TERRANYES, RECORDS I VIVÈNCIES
D'UN ARNEROL
Kildo Carreté

7

SEAM
IV TROBADA D'ESCALADORS I ALPINISTES

8

COMIAT
JESÚS I LOLITA
*Francesc Català i Elionor Vilalta / Lúdia Tous,
Dolors Pericon, Tere Martorell, Lluís Santiago*

11

ARTICLE
MUSHING: PASSAT, PRESENT
Club Mushing Izas

12

ESQUÍ DE FONDS
RESUM TEMPORADA D'ESQUÍ DE FONDS 2001
Joan Ramon Segura

13

VIDA DEL CENTRE
APUNTS I COMUNICACIONS

14

CURSES
LES CURSES DE LA WORLDLOPPET:
LA JIZERSKÁ PADESÁTKA
Núria Solé

EQUIP DE REDACCIÓ: Mercè Ciutat, Josep Lluís Gàzquez, Mercè Gàzquez, Dolors Llordés, Carmina Pardo, Carles Sàez, Núria Solé i Juli Vallory. DISSENY GRÀFIC: Josep Herràndiz. EDITA: Centre Excursionista de Lleida. REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: C/ Comerç, 25. 25007 Lleida. Tel.: 973242329. Fax: 973234497. E-mail: cel@lleida.net. INTERNET: <http://www.lleida.net/clients/cel>. IMPRIMEIX: Arts Gràfiques Bobalà, SL. DIPÒSIT LEGAL: L-39-1958. Tirada 1.200 exemplars. Publicació no lucrativa. El CEL no es responsabilitza de les opinions dels autors. Es permet la reproducció però amb l'esment de l'autor i l'origen. Subscripció de 6 números 2.200 ptes. Preu del número 400 ptes. Imprès en paper de cel·lulosa blanquejada sense clor. FOTO DE PORTADA: Parc eòlic del Baix Ebre - Arxiu Àngel Gàzquez. COL·LABO-

UNA NOTÍCIA, UNA SOSPITA... La notícia (publicada al diari *Segre* el 9 de maig): la necessitat de col·locar unes passeres, específiques per al trànsit dels visitants en certs punts del parc d'Aiguestortes, amb la finalitat d'evitar la degradació del terreny produïda per la gran afluència de públic. La sospita: indicis per pensar si les polítiques d'ús i gestió avui aplicades als parcs naturals són les més convenients.

Si una declaració de parc natural té, teòricament, com a finalitats ajudar a conservar els valors d'una part del territori i divulgar-los tot posant-los a l'abast dels ciutadans, evidentment no és cap cosa fàcil fer compatibles totes dues premisses quan la massificació és una realitat.

Qüestions com l'aprofitament turístic dels parcs naturals, adreçat al desenvolupament econòmic dels territoris, i que també són legítimes, enfrontades a la regulació de l'accés i de l'ús dels parcs, acaben reduint-se a una estricta ordenació i control, de vegades a una prohibició, d'activitats especialitzades a la natura (cacera, pesca, escalada, ramaderia, bicicleta...) i a una major facilitat d'accés, o d'ús no especialitzat, encarada al gran públic en general (construcció d'aparcaments, serveis de taxis, autobusos, guies...), quan el problema del medi natural és precisament la intensitat dels accessos i usos que pot suportar. Qualsevol activitat pot ser compatible, o no, en funció de la seva intensitat.

També es va publicar a la premsa local, més temps enrere, la proposta de perllongar la pista de la vall d'Aiguamoix a Tredòs, a l'Aran, fins al mateix refugi de Colomers. La finalitat fóra reconvertir aquest refugi en un alberg o petit hotel d'alta muntanya que, a l'estar inserit en ple circ de Colomers, facilitaria l'accés i la visita turística a la major constel·lació d'estanys del Pirineu.

Segurament la lliure cacera de primers de segle passat, avui normalment prohibida als parcs, era més compatible amb l'entorn natural que les actuals ràfegues de les turístiques càmeres fotogràfiques.

És una qüestió d'intensitat.

LA PAERIA

Ajuntament de Lleida

INSTITUT
D'ESTUDIS
ILERDENCS
Entitat pública de la Universitat de Lleida

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Els monstres d'en Quixot

Campo de Criptana.

Arxiu: Àngel Gàzquez

Com arreu, al nostre país la força motriu per a la producció massiva d'energia elèctrica s'ha basat principalment en les centrals hidràuliques, tèrmiques i nuclears. Tot d'acord als avenços tecnològics de cada moment i a les necessitats de consum que el progrés ha demanat.

Des dels primers molins hidràulics, passant pels primers vapors de la Revolució Industrial, fins a la fissió de l'àtom, l'enginy humà ha estat resolent, des de les formes més primàries fins a les més complexes, la producció energètica que ha permès tirar endavant la nostra avançada societat actual. No obstant això, aquest avenç té un reconegut alt cost quant al medi ambient.

Des que la història és història l'home ha incidit en el medi ambient, transformant-lo segons els seus desitjos. Però aquesta transformació, que ha esdevingut progressiva en el temps, ha tingut dos diferents temps —o *tempi*— d'execució en la història. Aquest *tempo* ha estat lent i gradual fins a principis del segle xx i ha servit, en general, pel que podríem dir la humanització del territori. És a dir: adaptar el territori a les necessitats dels seus pobladors directes.

El fort desenvolupament del segle xx ha tingut, en canvi, un *tempo* de gran velocitat de transformació del territori, conseqüència de les noves formes socials i econòmiques. Les comunicacions, la industrialització, la internacionalització del capital, l'economia del consum..., tot un conjunt de noves formes (economies d'escala) que han conduït a la massificació generalitzada de qualsevol fenomen. Ara un territori ja no només ha de estar al servei dels seus habitants sinó del conjunt de la societat. I aquest és el problema: el problema de l'escala.

Un petit molí al riu s'ha convertit en un gran salt hidràulic que el desvirtua..., un petit vapor de carbó, en una gran central tèrmica productora de pluja àcida i destructora de l'ozó, i així fins els riscos potencials de les centrals nuclears. Amb tot és el mateix: un port, un canal, una autopista, un AVE... I el territori pateix totes les infraestructures que calguin, sigui quina sigui la seva escala.

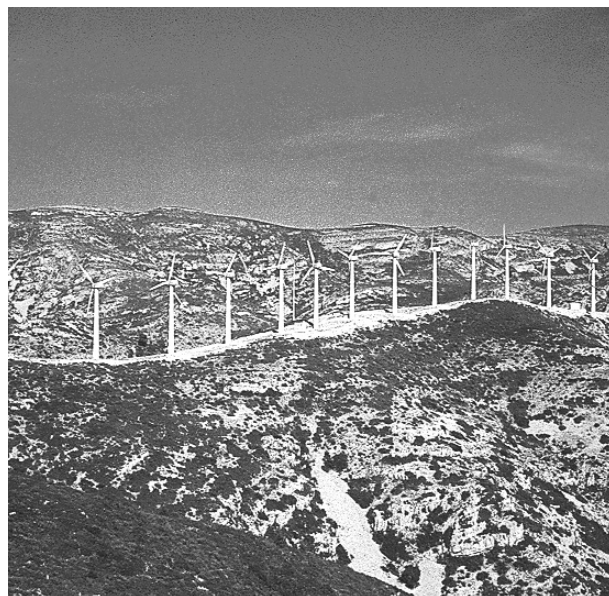
Aquest estat de coses ja es va advertir seriosament a partir dels passats anys seixanta als països més industrialitzats del món (Anglaterra, Alemanya, EUA, Rússia...), quan ja començaven

a patir greus problemes de contaminació ambiental. Fou quan es va començar a sentir parlar d'energies alternatives com la solar, eòlica, biomassa, biogàs... i d'acord amb aquests criteris s'han tirat endavant investigacions i noves experiències, arribant-se a oferir noves solucions basades en col·lectors solars tèrmics i fotovoltaics, aerogeneradors de bon rendiment, vapors de biogàs o biomassa i altres... tot intentant oferir solucions alternatives a les tradicionals i amb un teòric menor impacte ambiental (no puc més que somriure irònicament, ja que gairebé totes les propostes de noves energies són les utilitzades en la història preindustrial).

Encara que tot això és així, no crec que les solucions actualment proposades acabin de resoldre gaire bé els problemes perquè, aquests, continuen essent de gran escala. El mateix problema d'escala relacionat amb els altres tipus d'energia. No és el mateix un molí que cent de junts i, a més, posats a 100 km d'on es consumeix la seva producció.

Amb tot això no vull dir que la utilització d'energies alternatives és un somni, sinó que, tanmateix, sense actuacions clares i contundents envers el control del consum i la demanda (estalvi energètic i de matèries primeres), racionalització de la producció i localització de les activitats..., crec que tot pot quedar en una aproximació o un intent. Per dir-ho clar: Cal canviar bastants aspectes del nostre model actual de societat i desenvolupament econòmic, i per això no fan falta gaires novetats tècniques. Fa falta voluntat política i social per a aquests canvis. Fa falta planificació territorial general, amb credibilitat de futur i acompliment per part dels planificadors, societat i governants, fa falta planificació sectorial supeditada a la general, fa falta creure que si una part del territori s'ha considerat i s'ha declarat parc natural, doncs que ho sigui, fa falta posar quelcom d'energia en l'ètica social i no tota en la monolítica manca de visió del vigent i unidimensional economicisme actual. Cal un renovat Quixot que no combregui amb els actuals molins de vent. Però això ja és una altra història...

No voldria acabar sense fer una referència als problemes estrictament formals de les implantacions d'infraestructures de gran escala. Una implantació ben feta i meditada que tingui en compte, a més dels problemes funcionals i tècnics a resoldre, les característiques paisatgístiques, naturals i orgàniques del territori, pot arribar a fer més amable la imposició de la nova estructura, fins i tot diria que en molts casos pot contribuir a personalitzar-lo de forma positiva i fer que el territori resti culturitzat per l'artifici i, per tant, fins i tot apreciat.

Parc eòlic del Baix Ebre.

Arxiu: Angel Gázquez

No apreciem força la línia de ferrocarril Lleida – la Pobla de Segur? Quant hi té a veure amb això la correcció de les seves solucions constructives (ponts, túnels...) i traçat? Crec que bastant. El mateix passa amb el Golden Gate de San Francisco, amb els ponts d'Eiffel, les piràmides... i el camí picat a la roca del congost de Mont-rebei, no atempta l'estructura del cingle? Potser sí, però a mi m'agrada més el congost amb camí picat que sense. Amb tot això vull dir que ja que la forma pot incidir fortament en la nostra apreciació i en el resultat, almenys, si ho hem de fer, fem-ho bé. Sense les barroeries i mesquineses que imposa massa sovint l'economia.

Dins d'aquesta qüestió, i parlant d'aerogeneradors, vaig quedar sorprès molt agradablement a les jornades sobre paisatge que es varen celebrar l'any passat a la Universitat de Lleida. Allí se'ns va mostrar una interessant experiència* holandesa (avui en execució) d'implantació a gran escala de nombrosos i gegantins aerogeneradors de fins a 200 m d'alçària. Aquesta demostrava, per a mi, que fins i tot les més agosarades i aparentment monstruoses proposicions poden esdevenir delicades i conformadores d'uns vàlids nous paisatges. La seva tradició de molins de vent potser hi té alguna cosa a veure...

Conclusió: Si ha de ser, almenys posem-hi seny.

Carles Sàez

* Es tracta d'un seguit d'aerogeneradors gegants disposats en filera a sobre d'un nou dic (pòlder) al mar del Nord.

Lluitant contra els molins. Rèquiem pel Port?

Ja fa uns quants anys, concretament el 1988, va aparèixer entre nosaltres una obra literària esdevinguda avui tot un clàssic, *Camí de sirga*, d'en Jesús Moncada. Una obra en la qual l'autor, escriptor magnífic, excel·lent persona, ens narra la desaparició de la seva vila nadiua, Mequinensa, davall de les aigües d'un pantà. Records evocats amb tendresa, humor agredolç. El sentiment darrer que ens deixa és el d'una tristesa infinita per la pèrdua irremeiable de tot un món, el de la seva infància.

Aquest mateix sentiment l'experimentem avui molts dels habitants del sud del Principat, molts valencians i aragonesos, davant de les agressions que estem rebent. Les nostres terres semblen abocades a convertir-se en la deixalleria de Catalunya. Penseu-hi una mica si més no: nuclears, tèrmiques, petroquímiques, el forassenyat projecte Enron, el transvasament... ara sembla amenaçat el nostre patrimoni més valuós, el Port. El Port, els Ports de Tortosa-Beseit. Curiosament, un lloc gairebé desconegut per la majoria. Ens trobem davant d'un contrasentit: la seva bellesa i grandiositat, la seva solitud, els fa únics (convido tothom a venir a conèixer-los), però els fa també molt vulnerables. Per què? Perquè en anunciar-se la seva imminent destrucció, tothom s'arronsa d'espatlles amb indiferència; no es defensa allò que no es coneix, allò que no s'estima.

Destrucció sense pal·liatius, sí, és d'això del que estic parlant. No altra cosa suposa la instal·lació de la central eòlica de Terranyes (deixem de banda eufemismes com "parc"), quelcom que sembla dat i beneït i que és completament incompatible amb el parc natural, projecte també existent.

No és cert que aquests ventiladors gegantins no embrutin. No és cert que no facin soroll; la quantitat de decibels és elevadís-

Molins a Navarra.

Així: Rosendo Oliva

sima, l'impacte damunt de flora i fauna, brutal. Tot això ens ho volen amagar; i ens ho volen amagar companyies atentes només al propi benefici i algun ajuntament que presenta el projecte com a possible remei als mals que pateix la comarca, com a solució per aturar l'emigració (algú pot dir-me quants llocs de treball sostenibles genera una central eòlica?) Es poden trobar alternatives, de fet hi són. Acceptem aquests aparells. Potser siguin necessaris. Acceptem que malmetin altres indrets de la nostra comarca. Però el Port, no. Això mai. Els acceptaríeu vosaltres a Montserrat, al Montseny, a Aiguestortes? No, veritat? Doncs el Port és igualment bell, igualment majestuós i, per a molts de nosaltres, igualment entranyable. És sagrat.

Ajudeu-nos. Lluitem en contra d'aquesta maltempada. Aconseguim entre tots que en el futur no haguem de mirar amb vergonya els nostres fills, els nostres néts, tot deixant-los aital llegat.

Neus Pallarès Casals

Banc Sabadell

Terranyes, records i vivències d'un arnerol

Des de fa uns pocs anys, l'altiplà de Terranyes, al massís del Port, ha esdevingut notícia a causa de l'interès que ha motivat un rumor molt seriós, la possibilitat de muntar-hi un complex de generadors elèctrics moguts per energia eòlica. Els 800 quilòmetres quadrats del massís del Port són recorreguts per nombrosos excursionistes, escaladors i ciclistes d'arreu del País Valencià i de Catalunya. Al Port s'hi troba sovint aquell itinerari ple d'incògnites, semblant a un trencaclosques on a cada instant apareixen dificultats imprevisibles i senders quasi perduts pel pas del temps, sense haver-hi passat cap ramat de xais. Els vells masos foren abandonats deu fer un munt de dècades. Primer, l'aparició del maquis, després l'expulsió de la gent dels masos per l'establiment de la Reserva Nacional de Caça, i per les perspectives d'un millor nivell de vida a les poblacions de l'entorn del massís. El resultat ha estat la pèrdua de la majoria de senders, la desaparició de fonts i pouets i, per acabar, la impossibilitat total de cercar informació oral arreu del Port, topònims, horaris, contalles i històries viscudes per la gent que hi habitava. Al Port ja no hi viu ningú.

Ben aviat aquests paratges seran declarats parc natural, un fet ben proper que aparentment ens garanteix la conservació i revaloració d'aquests tocons, on el bosc, el cingle i el barranc formen un conjunt singularment atractiu per a tota mena de persones enamorades dels espais naturals.

L'immens altiplà de Terranyes està inclòs dins de la zona escollida com a parc natural, i el projectat parc eòlic també està previst plantar-lo a Terranyes, amb la corresponent xarxa d'accés. Per arribar-hi caldria travessar tot el massís d'est a oest, a més de la xarxa elèctrica, aèria o soterrada. Tot plegat suma un cúmul de contradiccions on s'hi encavalquen els interessos dels uns amb el desig de rebre un nou parc natural, el segon en extensió del nostre país i que reserva moltes perspectives de futur. A l'espera dels esdeveniments, i amb més esperança que temor, entrevistem el nostre personatge, un arnerol de 80 anys que ha viscut bona part de la seva vida a dalt de l'altiplà de Terranyes, a 1.170 m, a més de tres hores de camí d'Arnes, i amb més de 600 m de desnivell. Aquest home és en Manuel Gil Roig; ell i la seva muller, Teresa Bonet Boldó, han conviscut un munt d'anys al port d'Arnes suportant freds, pluges i molta solitud. En Manuel ens diu que a Terranyes s'hi estaven a l'estiu, acomboiant un ramat de 300 ovelles que s'abeuraven a dues cisternes del mas del Torrero, de 2.000 i 4.000 litres de capacitat, just a prop del mas; quan l'aigua anava justa, es baixava el ramat al barranc del Grevolar, o bé més amunt, a la font del Ginebre.

El toll del vidre.

Arxiu: Carles Sáez

“El nostre mas del Torrero, ample i amb grans corralisses, el construï el meu pare ajudat pel meu germà gran, ja que jo només tenia 14 anys. Per lligar les parets de pedra plegada al voltant de l'obra, es feren varis forns de calç a un centenar de metres del mas; per cercar pedra de fer guix, calia davallar amb l'animal al mas de Miralles, a una hora de camí, carregant-lo amb les sàrries ben curulles. Ja a dalt de l'obra fèiem varis forns de guix, que utilitzàvem per allisar parets i envans, aquests fets amb canyissos. El Pimpoll i el pi Ramut són testimonis del munt de viatges amunt i avall, camí de Terranyes. Ja a dalt del pla, i a prop del maset del Simonet, hi ha erols amb sauló, que fèiem servir mesclat amb calç, per fer-ne morter.

Molt abans d'alçar el nostre mas, els plans de Terranyes estaven poblats a l'estiu amb molta gent d'Alfara i dels Reguers, que es dedicaven al cultiu de patates per a llavor; també s'hi sembrava blat, ja que aquí dalt no existia la sequera mercès a la humida garbinada que venia del mar. Aquest bé de Déu de collites anà minvant en aparèixer el porc senglar, animal sal-

vatge que arrasava la collita diàriament, com també el blat i les verdures de secà. Els pagesos abandonaren Terranyes a poc a poc, els masets que s'estenien des de la punta de la Miranda fins a les Foies, anaren afonant-se, quedant sols el mut testimoni dels marges i bancalets. El poblament temporal dels pagesos ha estat substituït pels ramats de bous que han canviat el tipus de flora i l'han fet desaparèixer en alguns casos. Malgrat tot, Terranyes sembla que està retornant al seu estat primitiu. Abans de plantar-hi patates, el senglar no existia a Terranyes, però altres tipus de fauna hi eren ben presents, com ara les llebres i conills, i també esquirols, tudons i voltors, entre d'altres rapinyaires que no conec. Alguna vegada apareixia el sauvatge (la cabra), però no es deixava veure gaire. Malauradament, però, anaren desapareixent. Vull remarcar que les llebres proliferaven tant, que fins i tot n'havíem de caçar alguna d'una garrotada. Per fer-vos una idea de l'extensió de l'altiplà de Terranyes, calia esmerçar dues hores ben alegres des de la punta de la Mirada, damunt de la capçalera del riu Algars, fins a la tosseta Blanca, a l'extrem nord. I del mas del Torrero a les Foies hi estàvem una hora ben arregladeta. Ací es pot contemplar el delta de l'Ebre, els plans de Tortosa i, per damunt de tot, el rei del Port: el Caro. Encara recordo el bé de Déu de verdures de secà que collíem: cols gegantines i molt gustoses, tomàquets i pebrots, bajoques i cigrons, blat i patates. I per la festa major d'Arnes, el 22 de juliol, pomes i cireres"

El camí de Terranyes

El nostre home ens descriu aquest sender de bast, per a animals:

"A cavall de l'animallet sortíem del poble pel camí del Port, per la teuleria de l'oncle Pep, coll i mas de la Creu, collet de la Cervera i mas de Colet, per fer cap al riu de les Valls; riuert amunt, el mas de Botzut a la dreta del riu, i més enllà, sense arribar-hi, el gran mas de les Valls; torçant a la dreta per l'ombria del Coniller, la Cervera, i pujant, el Tormo de la Ponça, una agulla al mig del camí; després l'estret de l'Home, al barranquet, amb molt mala petja, fins arribar a una cruïlla de camins: el de la dreta, poc trepitjat, mena a la font del Xirigot; el nostre, de bast i molt freqüentat, s'enfilava per l'esquerra per terreny bla, per les Tosques, el maset d'en Minguet i, al capdamunt, el mas i coll de Miralles, on ara hi passa una bona pista forestal que mor al proper coll de Montfort. Sempre amunt, ben aviat hi ha el Pimpoll, seguit del pi Ramut, el pas del Cargol i la miranda del Balconet, l'era del Ramonet; dalt de tot de la costa fèiem cap a la nevera de Grau, on a l'hivern s'hi emmagatzemava neu, atapeïda amb palla per baixar-la a

Arnes. Ací també s'hi emmagatzemaven patates. Era un pou molt gran i fondo, on els pastors hi abocaven els animallets malalts o morts; ben aviat apareixien els voltors de qui sap on, per atipar-se, amb el pap ben ple els costava molt d'alçar el vol, a la fi ho aconseguïen volant en espiral fins el forat del cim del pou, a cel obert. Aquest pou era de ca Grau i aquest erol sempre ha estat un racó molt ufanós. Ací s'entra al pla de Terranyes, rebent el nom de lloma de Grau (avui en diuen la Grassada). D'ací mateix en surt un senderet que mena a la tosseta Rasa i a la punta Blanca, més propera. Tot planet, el camí ens conduïa fins al nostre mas, que no es veu fins que s'hi està ben a prop. El nostre tros partia amb els masos de Parrai, Simonet, Baio, Buc, i una finca que era del Don d'Arnes. La finca arribava fins al serrat dels Anoers que prenia aquest nom, de cara a les Foies.

Baixant de cara al riu Algars, hi ha la desconeguda vall Negra, penjada a mig cingle, entre el riu i Terranyes. És un paratge molt salvatge, atapeït de pins negres i boixeres, on els temuts escurçons solen aparèixer entre rovellons, sàlvies i espígols. Ací hi vénen a morir els salvatges vells o malalts. Respecteu aquests indrets, per favor. Cal que sabeu que la vall Negra no té cap eixida cap avall, a buscar el riu Algars. Cal fer-ho per la font de Casserres, ja al terme d'Alfara, on hi ha un senderet que davalla al llit del riu sense cap dificultat. Per acabar us diré que per anar als avencs de l'entorn, cal anar a les cadolles de Tall Cremat, distants uns 300 metres; s'hi mena fàcilment des del cim de la punta de la Miranda, amb vint minuts, per terreny de bona petja.

Us he descrit breument unes pinzellades de la nostra vida quotidiana a dalt de Terranyes, als mesos de bon estar i quan la faena ho exigia. Malgrat que no ho pareixi, mai no estàvem sols, ja que a més del ramat de xais i cabres amb gossets, ens acompanyaven llebres, conills, esquirols, perdius, tudons i un munt d'aus rapinyaires. Aquest petit paradís encara subsisteix, però molt degradat, ja que hi arriba una pista forestal que, a més d'endur-se molts pins de Terranyes, permet l'arribada de motos i turistes que tot ho malmeten. Al lloc del nostre mas, l'Ajuntament d'Arnes hi ha edificat un bonic refugi per a excursionistes, i cal pujar-hi des de Tortosa. Els d'Arnes encara hi pugem a peu. Espero que aquest bonic racó del nostre Port torni a ésser el Port de mig segle reulat, amb la protecció d'aquests paratges com a Parc Natural".

**Per la transcripció, Kildo Carreté
(Arnes, 10/3/01)**

IV Trobada d'escaladors i alpinistes

Una nova edició de la Trobada d'escaladors i alpinistes es portà a terme els passats dies 5 i 6 de maig d'enguany. És la quarta vegada que la SEAM i el CEL es posen en marxa, i la segona en què col·laborem conjuntament amb el CEM de Pardinyes, per tirar endavant aquest esdeveniment.

Podríem qualificar aquestes quatre trobades com a quatre anys d'èxits progressius, tant per l'organització com per l'assistència. Els que al llarg de aquests quatre anys ens hem dedicat a les tasques d'organització, tenim motius més que suficients per estar contents: els objectius que ens hem anat marcant s'han anat complint segons les nostres intencions, tot i haver-hi algun detall que se'ns hagi pogut escapar, o que no hagi estat al gust de tothom; i els que van assistir-hi els primers anys han repetit l'experiència en anys successius, n'han convidat altres i han ajudat a difondre la trobada.

Pel que fa a l'edició d'enguany, van passar de vuitanta els assistents al dinar; i si comptem els que van venir la vigília o de bon matí i no es van poder quedar fins l'hora de l'àpat, rondaríem el centenar. Es van sobrepassar les previsions, cosa que ens omplí d'alegria, tot i el neguit que suposava la possibilitat de fer curt en el menjar. No va ser així, i fins i tot es va poder repetir. Les projeccions de la nit abans van discórrer perfectament, entre gent que entrava, sortia a prendre la fresca —que en feia—, bevia mistela i menjava coca. Després, tertúlia i xerrameca fins ben tard. L'endemà al matí la gent s'anà llevant a poc a poc. Només després d'escutar el crit de: xocolata!, tothom abandonà ràpidament el seu embolcall, davant el perill imminent de quedar-se sense.

Cal remarcar la feina feta per l'Antonio Cots per preparar tot l'equip d'audiovisuals. També agraïm al Joan Caubet que por-

Arxíu: Jordi Marmolejo

IV Trobada d'escaladors i alpinistes.

tés el grup electrogen que donà vida a tot aquest muntatge, als companys de Pardinyes que portessin la supergraella i als que van ajudar en diverses tasques (Pep: artífex de la xocolatada, Guillem: compres, control de finances, i responsable de reclamacions, Jordi i Rosendo: que en saben de tallar coca! i del pa que van sucra amb dos quilos de tomàquets madurs, què me'n dieu?, Joan i Antonio: amanidors per decret i reis del grill, Marmo: transportista i membre de la selecció de futbol de la trobada, Ramon: diversos, diversos i altres, brigada de neteja: eficients, ràpids, polits... Si ens hem deixat algú, perdó i que ho digui, l'any que ve l'inclourem a la llista).

SEAM

Amics de l'Aventura

Comiat

Arxiu: Fernando Lázaro

Festa de celebració amb la gent del Centre del casament del Jesús i la Lolita, torre de la Pepita, abril del 2001.

El passat dia 1 d'abril va ser un dia molt trist. L'última notícia que podíem esperar el matí de l'endemà del vostre casament, era que ens havíeu deixat. No podíem creure el que ens acabaven de dir. Senzillament així, no ens ho podíem creure. Després, però, vingué el moment d'empassar-se el malson i anar-ho comunicant als amics. Els silencis es repetien a l'altra banda de l'auricular.

La colla d'amics del Centre ens vam reunir a casa de l'Andrea i la Maria Elena. Hi érem tots... cares amb gest de dolor, plors i aquella incredulitat que ens sortia del fons del cor. Semblava impossible que ahir a les dotze de la nit ens acomiadéssim plegats i que l'endemà al matí tornéssim a estar junts però sense vosaltres al costat. Així vam viure aquelles hores, sense gaires paraules i amb el consol de poder estar tots els vostres amics junts, recordant-vos.

I del record és d'on van començar a brollar totes aquelles coses positives que tan intensament havíem viscut amb vosaltres. A la tarda vam començar a escriure un text que vam llegir en el vostre enterrament, que sintetitzava tot allò que havíem compartit.

I, és que realment ens vam adonar que ens havíeu ensenyat moltes coses...

A compartir, perquè casa vostra sempre era oberta als amics, com quan vàreu acollir tota la gentada de Cuba que va venir al nostre casament, o en els molts sopars que ens vàreu oferir, perquè mai van caler gaires excuses per trobar-nos.

A lluitar, perquè, com a tots, de maldecaps, no us en faltaven i amb la vostra conversa compartíem allò que ens anguniejava i allò que ho podia solucionar.

A gaudir de l'amistat, perquè amb les vostres iniciatives vam ajudar a fer fort "el grup Timoneda", vosaltres, sens dubte, el vàreu aglutinar força, amb el vostre esperit de participació, d'opinió i d'organització. Perquè sempre havíeu canalitzat les vostres inquietuds vers el grup. I aquesta, ara ho veiem més clar que mai, és la riquesa més gran que tenim les persones.

I, tantes coses... Tu, Jesús, ens vas fer estimar la bicicleta, i gaudir-ne amb emoció, sense competicions ni presses. Mai no oblidarem les excursions amb els amics de la bici o com vas estudiar cada tram del futur carril bici de Lleida. Tu, Lolita, a més de mostrar-nos que l'energia era per a tu inesgotable, ens vas fer entrar, amb ulls de nen, en el conte de la vida. L'última iniciativa que havies tingut, de contar contes a la biblioteca de l'Ateneu ens va il·lusionar a tots.

També vam deixar coses pendents, la passejada en barca per la Mitjana, l'excursió en bici amb els amics de Barcelona. I el sopar que amb il·lusió estàvem preparant per celebrar l'èxit de participació en la temporada d'esquí de fons, en què tu, Lolita, volies introduir el ball per després del sopar i engrescar tothom (fins i tot els que diuen que no ballen ni amb esquís —com el Joan Ramon—).

En definitiva, amics, les nostres vides no són les mateixes havent-vos conegut. Ara, ens hem quedat pensant en el vostre viatge cap al més enllà. Aquell lloc on ens tornarem a trobar. Ens va venir per sorpresa que ens haguéssim d'acomiar tan aviat. Però fou gran el consol de saber que havíeu marxat el dia més feliç de la vostra vida i junts de la mà per sempre. No tenim cap dubte que ens veieu quan caminem pel Pirineu, quan anem amb bicicleta, que esteu en el vent que ens frega la pell... i ens sentim seguidors del vostres projectes, els nostres fills també seran els vostres fills, i les nostres rialles també seran les vostres, perquè tots formem part d'aquesta essència que és l'amor

que vam compartir. També en això ens heu ensenyat el camí.

Crec que les últimes ratlles d'aquell text que us vam dedicar sintetitzen allò que tots sentíem per vosaltres i de quina manera tot el grup us tenim entre nosaltres. Ara, vosaltres veieu totes les muntanyes / i baixeu tots els rius / Trepitgeu la neu, / camineu pels camins... / Fins ara tot ho hem fet junts, / quina sort d'haver-vos conegut. / Estem molt feliços d'haver estat els vostres amics. / Hem estat molt privilegiats de gaudir amb vosaltres. / Us estimem.

Francesc Català i Elionor Vilalta

Estimats Jesús i Lolita

Si en el món hi ha bondat amb vosaltres l'hem viscut. Hem viscut el compartir, hem viscut la lluita constant i hem après a ser forts i a superar obstacles.

Hem viscut la vostra alegria,
les ganes de viure amb optimisme
i el vostre entusiasme i empenta.

Hem viscut la màgia de veure el món amb ulls de nen,
el viure en un conte ple d'il·lusió
i tantes altres coses.

Ens heu ofert casa vostra
I la vostra mà sempre que ha calgut.

Us trobarem a faltar en el dia a dia,
quan ballem, quan cantem, quan anem amb bicicleta,
quan plantem la penya a Pardinyes,
quan caminem, quan tinguem fills,
per plorar, per a tot.

Ara, vosaltres veieu totes les muntanyes
i baixeu tots els rius,
trepitgeu la neu, camineu pels camins...

Fins ara tot ho hem fet junts,
quina sort d'haver-vos conegut.

Estem molt feliços d'haver estat els vostres amics.
Hem estat molt privilegiats de gaudir amb vosaltres.

Us estimem.

Els vostres amics

Hospital de Viella, 18 de juliol de 1999, primer 3.000 de la Lolita (Vallhiverna).

Arxiu: Dolores Pericon

Montsec. Castanyada de 1997.

Arxiu: Josep Rossinac

Us trobem a faltar. Són moltes estones compartides: en moments bons i altres especialment difícils, i per això encara més entranyables.

Recordo, Lolita, que ens deies: "naixem sols, vivim sols i morim sols". Ens vàreu deixar, però, junts, l'un al costat de l'altre. Tot i això, no anaves errada: nosaltres vivim i potser ara més que mai, hem pres consciència que anem avançant sols i a la vegada acompanyats.

Em ve a la memòria, Jesús, que el dia del vostre casament ens deieu: "casa nostra és casa vostra. Sempre tindrem un lloc per vosaltres i volem que ho sapigueu". Ja ho sabíem. Ho vam poder comprovar en repetides ocasions i n'éreu uns excel·lents amfitrions.

També volíeu dir davant de tothom que us estimàveu. Prou que ho sabíem, però va ser molt especial sentir-vos-ho dir a dalt de l'altar, exultants de felicitat. I us vam cantar "Que tinguem sort." No ho sé, de vegades la vida és una mena de paradoxa que es fa difícil d'entendre.

Diuen que el temps tot ho cura però no deixarem de trobar-vos a faltar. Casa vostra va ser casa nostra: ara som nosaltres qui us portem als nostres cors. Sempre hi tindreu un lloc, també.

Lídia Tous

Sempre és difícil acceptar la mort. Encara més si la mort, inesperada, crida la joventut.

La joventut del Jesús i la Lolita, el seu projecte de vida en comú, el seu futur i el nostre futur amb ells ha acabat per sempre.

Tots aquells que els estimàvem, i som molts, hem mort una mica amb ells. A la vegada ells continuen vius en nosaltres, ens acompanyen en el nostre dia a dia, ara molt dolorós.

Aquest dolor, tan intens, anirà passant a poc a poc. Continuarem les nostres vides, continuarem lluitant, intentant ser millors persones, gaudint de cada moment que la vida ens doni, rient, plorant, estimant, i en tots aquests moments, sempre, us portarem al cor.

Us hem estimat i us estimem.

Dolors Pericon

Recordem la Lolita i el Jesús perquè eren els nostres amics. Perquè no ens van deixar mai indiferents, perquè s'implicaven, perquè participaven activament, perquè es posicionaven, parlaven, opinaven i defensaven les seves idees amb força. Perquè eren persones compromeses amb els seus ideals.

Arxiu: Fernando Lázaro

Jesús i Lolita en una excursió.

Els recordem perquè ens feien riure i ens feien plorar, perquè organitzaven sopars, sortides, reunions, perquè ens feien escoltar.

Els recordem perquè els estimem.

Tere Martorell

Oscureció. Nuestro trabajo estaba cumplido. Creíamos que había llegado ya el último huésped de la noche y que las puertas de la aldea estaban todas cerradas. Alguno dijo que el Rey tenía que venir. Y nos reímos y dijimos: "No puede ser".

Creímos que habían llamado a la puerta, pero pensamos que sería el viento... "No, debe de ser el carro de las nubes".

Aún era de noche cuando sonó el tambor...

...Un alborozo nuevo va de hoja en hoja, amor mío, un gozo sin límites. ¡El río del cielo ha roto sus riberas y todo brilla, inmensamente inundado de alegría! Ya me voy. ¡Deseadme buena suerte, amigos míos!

La aurora sonroja el cielo, y mi camino parece hermoso. Me preguntáis qué me llevo. Mis manos vacías y mi corazón lleno de esperanza.

Me pondré solo mi guirnalda nupcial, porque el vestido pardo del peregrino no es mío; y aunque el camino sea peligroso, va sin temor mi pensamiento.

Cuando mi viaje llegue a su fin, saldrá la estrella de la tarde, y las melancólicas armonías del crepúsculo se abrirán tras el pórtico del Rey.

Rabindranath TAGORE / *Ofrenda lírica*

Jesús y Lolita, siempre en nuestro corazón.

Lluís Santiago

Mushing: passat, present

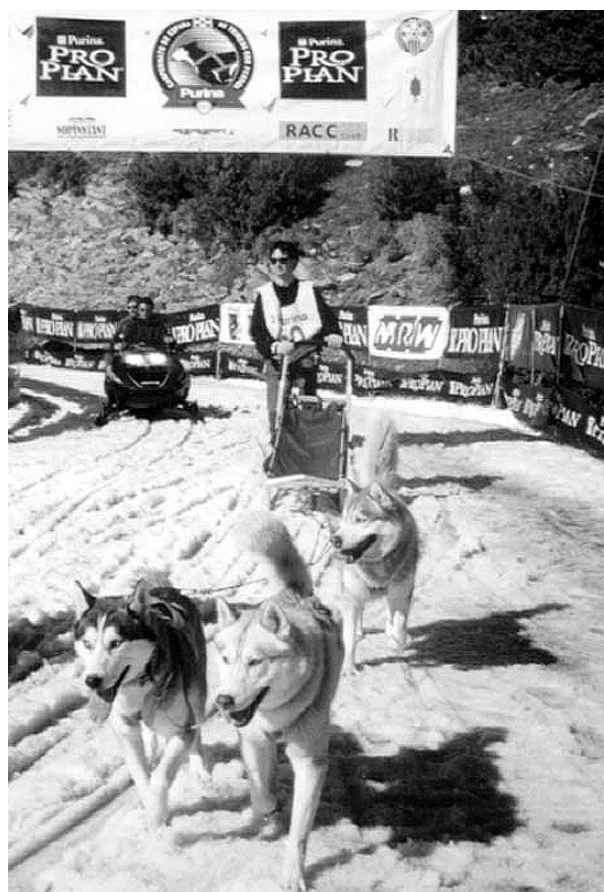
La llarga i orgullosa història del gos de tir o *Mushing* prové de molts anys enrere. Un poble d'indis nòmades d'Alaska denominats ciuk-cis depenien dels gossos per a la protecció, companyia, caça i sobretot per al transport. El tir de trineu amb gos va ser el mitjà utilitzat per exploradors com Byrd, Peary

i Amundsen per explorar les terres gelades dels dos continents, desenvolupant un paper vital en la civilització de les grans extensions de gel en el món.

Un dels capítols més gloriosos del gos de tir data de 1925. El gener d'aquell any, es va descobrir un cas de diftèria a Nome, Alaska; els subministraments d'antitoxina en aquesta ciutat no eren suficients per detenir l'epidèmia. Una expedició de 22 equips de correu nadius va recórrer la dura terra d'Alaska, travessant el gel del mar de Bering per portar el medicament a una ciutat agraïda. En el parc central de Nova York, es troba l'estàtua de Balto, gos guia d'un dels equips, commemorant la gesta. En la inscripció es pot llegir "Dedicada a l'esperit indomable dels gossos de tir, que transportaren l'antitoxina a través de 600 milles sobre el gel i vents, des de Nenana fins al copejat Nome l'hivern de 1925. A la resistència, la fidelitat i la intel·ligència".

Avui hi ha pocs habitants del llunyà nord que depenen dels gossos per a la supervivència. Malgrat això, l'íntima relació entre conductor i gos existí i queda demostrada en l'esport de *Mushing*.

El *Mushing* o esport de gossos de trineu se sol practicar amb gossos de raça nòrdica generalment, com Husky siberià, Malamute d'Alaska, Samoyedo, Groenlandès, encara que les competicions i curses estan obertes a totes les races de gossos, i els tirs es divideixen en diferents categories: en terra: treeking, conductor corrent i 1-2 gossos; SH bicicleta, conductor i 1-3 gossos; tricicle, conductor i diferents categories depenent del nombre de gossos del tir fins un màxim de 10 gossos. En neu: pulka, conductor amb esquís de fons i pulka i 1-3 gossos; ski-joring, conductor amb esquí de fons i 1-3 gossos; trineu, conductor i diferents categories depenent del número de gossos del tir fins un màxim de 10 gossos.

A Lleida tenim *mushers* experimentats que pertanyen al Club Mushing Izas, integrat per *mushers* de Lleida, Tarragona, Osca i Saragossa. En la temporada actual han participat en curses tan importants com el Campionat d'Espanya, la Lliga Catalana, el Campionat d'Aragó, la Travesia Monegros i la Pirena, així com en diferents sortides, travessies i activitats diferents.

Els dies 21-22 d'abril s'ha fet la III Travesia Huesca - Salas Bajas de 2 dies de durada, 60 km aproximadament i de gran bellesa, perquè travessa la Sierra de Guara.

Restem a disposició d'aquells que vulguin obtenir més informació, o gaudir del seu gos nòrdic i de la magnífica sensació de naturalesa que ofereix aquest esport.

Club Mushing Izas, Secció Lleida

La possibilitat de tenir al nostre Centre un grup de *mushers* és molt calenta. Properament podrem fer sortides conjuntes, amb neu o sense, i compartir l'experiència de la muntanya amb els nostres millors amics. Tan aviat com hi sigui, hi serem tots. Endavant!

Resum temporada d'esquí de fons 2001

Els hiverns dins de la Mediterrània es caracteritzen per la irregularitat, però aquest hivern del 2001 serà recordat per ser irregular entre els més irregulars. Les precipitacions han estat quantioses, però molts cops han estat en forma de pluja en els mesos més freds i a cotes molt elevades. Hem patit un dels mesos de març més calorosos. I finalment la temporada ha estat molt curta. Malgrat la meteorologia adversa, el grup d'esquí mostra una gran vitalitat en nous practicants/es. Les trobades d'inici de temporada han desbordat la capacitat organitzativa de la vella guàrdia que es veu desplaçada pel jovent.

Un any més, us oferim els resultats de les curses on hem partici-

MARXA PIRINEUS: Lles/Arànsers (27/1/2001)	6 HORES D'ESQUÍ DE FONDS: La Rabassa (27/2/2001)
25 km dones	Equip mixt 4t. Manolo Manjon
17 Sònia Berenguer 2h 54 min	Sònia Belenguer
25 km homes	Sara
55 Manolo Manjon 2 h 03 min	MARXA PLA D'ESTAN: Hospital Benasc (27/2/2001)
88 Joan Aige 2h 25 min	20 km dones
115 Robert Marín 2 h 41 min	Gemma Esteve
119 Francesc Català 2 h 48 min	20 km homes
123 Joan Ramon Segura 2 h 53 min	46 Alberto Morillo 1 h 50 min
145 Josep Guàrdia 3 h 59 min	47 Joan Aige 1h 50 min
12 km dones	59 Jordi Monerris 1 h 57 min
26 Cristina Airos 1 h 35 min	10 km dones
44 Elionor Vilalta 1 h 48 min	56 Sílvia Garcia 1 h 39 min
65 Núria Solé 1 h 59 min	MARXA DE L'ARP: Tuixent (4/3/2001)
66 Sunsi Sala 1 h 59 min	20 km dones
79 Imma Vilalta 2 h 05 min	15 Sònia Berenguer 1 h 46 min
105 Lolita Capell 2 h 24 min	19 Cristina Airos 1 h 53 min
111 Sònia Carmona (10 anys) 2 h 30 min	30 Imma Vilalta 2 h 25 min
112 Aida Carmona (14 anys) 2 h 31 min	20 km homes
12 km homes	18 Manolo Manjon 1 h 18 min
61 Josep Balagueró 1 h 39 min	30 Jordi Monerris 1 h 24 min
67 Jesús Bravo 1 h 42 min	31 Joan Aige 1h 24 min
Familiar	40 Robert Marín 1 h 28 min
13 Sunsi Sala 1 h 59 min	61 Agustí Víctor 1 h 36 min
13 Sònia Carmona (10 anys) 2 h 30 min	79 Faust Rovira 1 h 49 min
13 Aida Carmona (14 anys) 2 h 31 min	89 Francesc Català 1 h 57 min
MARXA BERET: Pla de Beret (4/2/2001)	10 km dones
30 km dones	7 Gemma Esteve 58 min
23 Rosa M. Salas 3 h 32 min	21 Elionor Vilalta 1 h 08 min
30 km homes	45 Núria Segura (13 anys) 1 h 37 min
165 Joan Ramon Segura 2 h 36 min	10 km homes
204 Robert Marín 2 h 48 min	11 Joan Ramon Segura 52 min
250 Agustí Víctor 3 h 11 min	39 Josep Guàrdia 1 h 08 min
20 km dones	5 km dones
Núria Berenjé	1 Alba Segura (11 anys) 26 min
20 km homes	3 Sara Alastuey (11 anys) 31 min
327 Jordi Guasch 3 h 36 min	4 Èlia Guàrdia (9 anys) 32 min
Quim Abadía	5 Marina Manjon (8 anys) 32 min
10 km dones	5 km homes
81 Alba Segura (10 anys) 1 h 05 min	5 Pol Alastuey (7 anys) 33 min
91 Montse Ibañez 1 h 07 min	6 Carles Alastuey 34 min
132 Imma Vilalta 1 h 12 min	
302 Èlia Guàrdia (9 anys) 1 h 45 min	
10 km homes	
303 Josep Guàrdia 1 h 45 min	

Joan Ramon Segura

Apunts i comunicacions

- El passat 16 de març morí a la vila d'Arnes na Teresa Busquets, muller del nostre consoci i conegut muntanyenc Kildo Carreté. Des d'aquestes pàgines volem fer arribar el nostre condol a l'amic Kildo, als seus fills Josep i Carme i altres familiars, així com als molts amics que la Teresa havia aplegat al llarg de la seva fructífera vida. Reposi en pau.
- Fonts de les nostres muntanyes. Aquest refrescant títol porta l'exposició de magnífiques fotografies de Manuel Cortés, que fins a finals de juny es podrà veure al nostre local, i que ser-

veix de cloenda d'aquesta temporada d'exposicions. Totes les fotografies mostren fonts de diverses muntanyes del Prepirineu i serralades litorals. Algunes ja tenen un grapat d'anys, i més d'una ha desaparegut o s'ha estroncat (font de l'Horta al Montassor, font de la Carbonera al Montsec d'Ares...) La propera tardor iniciarem un altre cicle d'exposicions de diversos temes i tècniques. Tots esteu convidats a participar-hi. Confiem en vosaltres per continuar treient tan bon profit de la nostra petita sala.

• Entrada de llibres a la Biblioteca:

- Plànol camins històrics de Terrassa
- XIII Copa Catalana de Ral·lis d'Alta Muntanya 2001
- Descenso Cañones Pirineo Oriental (T1)
- Descenso Cañones Torrents de Mallorca
- Descenso Cañones Granada (T1)
- Descenso Cañones Gomera (T1)
- Descenso Cañones Girona (T1)
- Descenso Cañones Girona (T2)
- Descenso Cañones Tenerife (T1)
- Descenso Cañones Cuenca (T1)

• Des de l'*Aresta*, felicitem el nostre company i soci del Centre Òscar Balsells, primer, pel seu rècord espanyol del quilòmetre vertical, i segon per haver estat el guanyador de la XIV Cursa de l'Alba, amb un recorregut de 21 quilòmetres i amb un temps d'1 h 23 min 13 s

• Agraïments al company del Centre Jordi Giné, que en diverses ocasions ha donat materials de la seva empresa *Materials per a la Construcció Giné*, per obres de manteniment al nostre estatge social. Esperem que no defalleixi la seva generositat

• Altes al Centre durant els mesos març-abril (benvinguts tots!)

- Carme Jené Vila
- Anna Esparza Fernández
- Luís Tomás Salelles
- Dolors Martorell Reig
- Abel Caufapé Rius
- Abel Sánchez Panzuela
- Eduard Velasco Campo
- Andreu de Dios Moragues

i que continuï contribuint al manteniment de les quotes.

• Com tothom ja sap, mitjançant TVE, l'expedició de *Al Filo de lo Imposible*, ha coronat amb èxit l'Everest, sense oxigen assistit i per l'aresta Nord. Felicitats a tot l'equip i en especial a en Juanjo Garra que ja ha repetit expedició en aquesta muntanya.

• El 3 de juny, el grup cicloturista "La Farinera", de Barcelona, farà un homenatge a Juneda al Jesús i la Lolita. Tothom hi és convidat. Més informació: Lluís Santiago. Tel.: 973 23 99 12

mobles

l'ebenista

projectes i dissenys a mida

ctra. vall d'aran, km. 10,7 · 25124 rosselló (lleida) · tel. 973 73 27 79 · fax 973 73 27 16

Les curses de la Worldloppet: La Jizerská Padesátka

Em poso a escriure, com altres vegades, disposada a explicar la participació en una marxa popular d'esquí de fons; em costa, però, entrar en matèria, ja que constantment em ve a la memòria la persona amb qui he compartit, i no sóc l'única, un munt d'experiències, el Lluís Arnau, que ja no podrà acompanyar-nos més.

Recordo el primer cop que en vaig sentir parlar, el Joan Ramon i el Robert explicaven entusiasmat la seva participació a la "Dolomiten Lauf" a Àustria, on havien anat amb un grup del Centre Excursionista de Catalunya, convidats pel Lluís Arnau, organitzador del viatge. Parlaven de l'autocar amb lliteres, de l'ambient de la cursa, del paisatge, del fred que van passar... tan engrescats estaven que al cap de poc el J. R., la Montse, el Josep i jo ens apuntàvem a "La Savoyarde" (França). Posteriorment participàrem altre cop a la "Dolomiten Lauf", a la "König Ludwig Lauf" (Alemanya), a "l'Engadin Ski Maraton" (Suïssa), a la "Gsiesertal-Val Casies" (Itàlia), a "La Foulée Blanche" (França), la "Keskinada Loppet" (Canadà), "l'American Birkebeiner" (USA) i a la "Vasaloppet" (Suècia). També acostumàvem a trobar-nos en les marxes populars més properes. De cadascun dels viatges conservo molt bons records i ara mateix se'm representen moments concrets: el primer caputxino a l'arribar a Itàlia, la grapa després de sopar a l'autocar, els nervis i crits quan preparava els esquís per a la cursa, o quan s'atansava el moment de la sortida, el somriure de satisfacció si tots havíem acabat bé, les seves converses en italià fóssim on fóssim... Tornant de Suècia l'Arnau s'apassionava parlant de la sortida que preparava per l'any 2001 a Txèquia.

Malauradament no ha pogut gaudir-ne, però ha estat present en els nostres pensaments i en les converses. Encara que sigui poca cosa, en nom del grup d'esquí de fons del CEL, vull dedicar-li aquestes ratlles.

Jizerská Padesátka

Ens trobem el dijous 11 de gener a quarts de set del matí a l'aeroport del Prat 9 persones, disposades a gaudir d'un cap de setmana llarg a la República Txeca. El Josep Aragonés, la Rosa, la Montse, la Rosor, el Josep i jo ja ens coneixem d'altres viatges, és el primer cop per a l'Agustí, la Isabel i el Pep. Al facturar l'equipatge tenim la primera sorpresa: una treballadora de

Arxiu: Josep Balagueró

Lufthansa, companyia amb què volarem, ens diu que hem de pagar un suplement pels esquís, encara que cap de nosaltres sobrepassa el pes permès. Amb la gosadia que ens dóna trobar-nos a casa nostra (ens podem entendre) i l'experiència d'altres viatges, discutim fins que, després de consultar-ho, ens perdona (tot amb una correcció molt alemanya) perquè l'avió no va ple (?). Comentem, mig rient, que si a la tornada ens diuen el mateix potser no discutirem amb la mateixa energia tenint en compte que haurem de fer-ho en txec o alemany.

Arribem a Praga, després de fer escala a Munic, on ja ens esperen per traslladar-nos a Liberec, que està aproximadament a 100 quilòmetres. La ciutat de Liberec es troba situada a la Bohèmia septentrional, molt propera a les fronteres polonesa i alemanya, i havia comptat amb una població molt nombrosa d'aquest darrer país, fet que va propiciar a començaments de segle les seves reivindicacions d'inclusió de tot el territori a Alemanya, reivindicació que no va ser escoltada i un dels motius de la creació, l'any 1933, del Front Patriòtic dels Alemanys Sudets, transformat l'any 1935 en el Partit Alemany

dels Sudets (extensió del partit nazi). El 1938 l'exèrcit alemany ocupà el territori i acabada la II Guerra Mundial els sudets en van ser expulsats, i es repoblà tota la zona amb txecs.

Ens instal·lem a l'hotel Liberec, situat al centre de la ciutat, i ràpidament ens traslladem al centre "Ski Club Jizerská Padesátka" per tal de recollir els dorsals per la cursa de diumenge. Hi ha dues curses, de 25 i 50 quilòmetres, i hi haurà participació catalana en ambdues. No hi ha gaire ambient, ja s'anirà animant els propers dies. Comprovem que el txec és molt complicat, sort que de tant en tant trobem algú que parla anglès. Ens faciliten el recorregut de la cursa però ens diuen que la de 25 en pot tenir 26, 30, depèn..., amb la Rosa comentem que potser no ho hem entès bé, ja ho comprovarem diumenge. El que entenem és que no es pot arribar en cotxe al lloc de sortida, bé, ni en cotxe ni en els autobusos de l'organització, cal caminar uns 3 km (?).

Decidim llogar cotxes per divendres i dissabte per tenir més autonomia a l'hora d'esquiar i aprofitar per fer una mica de turisme. Aquesta decisió tan fàcil de prendre es complica a l'hora de concretar-la i necessitem els serveis com a intèrpret de la recepcionista de l'hotel, ja que el propietari dels cotxes només parla txec. Fem una mica de turisme per la ciutat, que té racons força bonics. Ens costa trobar un lloc per sopar, no sabem ben bé perquè, quan entrem en un restaurant s'atabalen i comencen a cridar. Sort que finalment sopem bé i barat.

Liberec està al peu de les muntanyes Jizerské Hory, on esquiarem, que fan frontera amb Polònia. Els pics més alts del cantó txec són el Jizera, de 1.122 m i el Smrk (impronunciable) de 1.124 m. El centre d'esquí de fons es troba a Bedrichov, a uns 10 km de Liberec, i allà ens dirigim divendres. Ens sorpren la poca neu, potser per això han modificat l'itinerari, sort que fa molt fred i la poca que hi ha s'aguanta. Hi ha boira, deu ser la que ha abandonat Lleida. Passem per Nova Louka i veiem els preparatius de la cursa. El paisatge és molt diferent al que estem acostumats, però no per això és menys interessant. A l'hora de dinar ens ho passem d'allò més bé, tant nosaltres com els propietaris de la pensió on hem fet cap, ja que el fet de no entendre'ns fa que algú es mengi unes postres molt dolces acompanyades d'una cervesa de mig litre.

A la nit, seguint les indicacions de la nostra amiga de l'hotel i desafiant el fred intens, fem una visita ràpida de la ciutat de Jablonec nad Nisou. Els problemes per sopar es repeteixen...

Dissabte visitem el poble de Frydlant i el seu castell, i comprem, és el que toca, cristall de Bohèmia, per cert, molt barat.

Arxiu: Josep Balaguero

Esquiem a la zona de Chata Smédava, no gaire estona, no convé cansar-se ja que demà cal estar en forma. Hi ha un ambient fantàstic i es noten també els preparatius de la cursa. De tornada a Liberec ens apropem altre cop al "Ski Club", volem corroborar la informació que van donar-nos abans d'ahir i si és possible aconseguir una còpia de l'itinerari. Ens diuen que cal agafar un autobús fins a Bedrichov i d'allà fins a Nova Luoka s'ha d'anar caminant (5'4 km entre anada i tornada), pel que fa a l'itinerari no aconseguim saber per on transcorre, la fotocòpia que donen és d'abans de modificar-lo. Trobem la Vito i el Toni, de Vic, han vingut pel seu compte i després d'aquesta cursa se'n aniran a la Dolomiten. Anem a sopar junts i comprovem que el mal humor dels cambrers augmenta com més gran és el grup.

Diumenge esmorzem a un quart de set i a les 7 ja estem preparats per agafar l'autobús. El Josep es ressent d'una caiguda de fa dies i ha decidit no fer la cursa encara que ens acompanya amb la intenció de fer fotografies. Abans de dos quarts de nou ja som a Nova Louka i la cursa no comença fins a les 10, amb els anys encara no hem après que no cal matinar tant. El dia és molt gris, i s'escapa algun floc de neu, però no fa tant fred com els dies passats. Com sempre, ens encomanem els nervis els uns als altres i també com sempre, les cues per anar al lavabo són

llarguíssimes. Són uns moments molt tristos, tenim present l'Arnau i a ell li dediquem la cursa. Finalment donen la sortida, l'organització d'aquesta no ens acaba de convèncer: primer sortim els de 25 i el primer grup de 50 i després, cada 10 minuts, els restants de 50 (3 grups més). Això fa que els primers quilòmetres els passi pendent de l'allau humana que, a tongades, ve per darrere, sort que als 10 quilòmetres ens separem i llavors ja puc gaudir de l'esquí i del paisatge. No sé del cert per on transcorre la cursa, penso que és al revés del que consta a la fotocòpia però és igual, la vista és impressionant. A l'arribada trobo el Josep i l'Agustí. Després arriba la Rosor i més tard la Isabel i el Pep. La temperatura ha baixat força i no ens entretenim gaire, emprenem el camí de tornada, tenim ganes d'arribar a l'hotel i refer-nos del fred. Més tard parlem amb el Josep A. que ha fet la cursa de 50 i amb la Rosa i la Montse que han acabat la de 25 sense complicacions. De la Vito i el Toni no en sabem res.

A la nit els problemes per sopar augmenten, els restaurants estan oberts però ens diuen que no tenen menjar. Finalment en trobem un i entre bronca i bronca del cambrer aconseguim menjar. Bé, demà caldrà matinar, volem fer una visita llampec a Praga abans de tornar cap a casa. Tots pensem en el proper viatge, potser a la "Hiihto" a Finlàndia?

Per cert, a l'aeroport de Praga ens van fer pagar un suplement pels esquís!

Núria Solé

La Núria a l'arribada.

